

تاریخی و دینی نیز قرابت‌هایی دارند و حتی بیش از ۵۰۰ کیلومتر مرز مشترک بین ایران و ترکیه وجود دارد اما در بخش اقتصاد آنطور که انتظار می‌رود، شرایط قابل قبول نیست، این در حالی است که طبق تأکید کارشناسان، ترکیه می‌تواند پل ارتباطی ایران با اروپا و از آن طرف ایران نیز یکی از معابر اتصال ترکیه به راه ابریشم و سرزمین‌های حوزه CIS و معبر اصلی اتصال ترکیه به هند و شبه قاره باشد.

در واقع با استفاده از همین ظرفیت‌ها دو کشور می‌توانند از طریق سرمایه‌گذاری‌های مشترک و صادرات کالاهای مشترک تولیدی به کشورهای ثالث، زمینه رونق و توسعه اقتصادی خود را فراهم کنند، اما با این حال به رغم امضای توافقنامه و قراردادهای اقتصادی و تجاری متعدد، مراودات تجاری دو کشور چشمگیر نیست، البته وضعیت تجارت دو کشور که تقریباً از سال ۲۰۱۵ افت و از حدود ۳ سال پیش نیز افت شدیدی را تجربه کرد، طی ماه‌های گذشته روند بهبود به خود گرفته، به گونه‌ای که سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۹۹ مراودات تجاری دو کشور رشد ۶۴ درصدی یافت و از ۶.۹ میلیارد دلار به ۱۱.۳ میلیارد دلار رسید. همچنین رشد تجارت در سال ۱۴۰۱ نیز ادامه یافت به شکلی که در بهار امسال شاهد رشد ۸۴ درصدی تبادلات تجاری بین دو کشور بودیم.

ترکیه در ۳ ماه ابتدایی سال جاری سومین هدف صادراتی ایران و در میان کشورهای همسایه دومین هدف صادراتی ایران بعد از عراق بوده است. صادرات ایران به ترکیه در این مدت یک میلیارد و ۷۳۶ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه پارسال که ۶۰۲ میلیون دلار صادرات داشتیم، ۱۸۸ درصد از نظر ارزشی و ۳۵۹ درصد از نظر وزنی افزایش را نشان می‌دهد. بنابراین ترکیه در بین کشورهای هدف صادراتی ایران بعد از چین و عراق در رتبه سوم قرار دارد و ترکیه در بین کشورهای هدف

افزایش روابط تجاری با ترکیه اگرچه در حال انجام بوده و این رشد نسبتاً قابل قبول به نظر می‌رسد اما میزان مراودات تجاری دو کشور متناسب با قرابت‌های سیاسی و فرهنگی نبوده و در صورت رفع موانع می‌توان اعداد و ارقام تجاری را بهبود بخشید

صادراتی ایران بعد از چین و عراق رتبه سوم و قبل از امارات، هند، افغانستان، عمان، پاکستان، تایلند و اندونزی قرار داشته است.

در بین کشورهای همسایه نیز ترکیه در رتبه دوم هدف صادراتی بعد از عراق و قبل از امارات، افغانستان، عمان، پاکستان، آذربایجان، روسیه، ترکمنستان و ارمنستان قرار داشته است. عمده کالاهای صادراتی به این کشور در ۳ ماه نخست سال ۱۴۰۱، شامل پروپان، اوره، روغن‌های سبک، متانول، بوتان، پلی اتیلن، شمش از آهن و فولاد، قیر نفت، کاتد، هندوانه، روی، گوجه فرنگی، آلومینیوم و بنزین بوده است.

واردات از این کشور یک میلیارد و ۲۷۰ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه پارسال که یک میلیارد و ۴۵ میلیون دلار بوده از نظر ارزشی ۲۲ درصد رشد و از نظر وزنی ۲۱ درصد کاهش

را نشان می‌دهد. در میان کشورهای تأمین کننده واردات ایران، ترکیه در رتبه سوم پس از امارات و چین و قبل از هند و آلمان قرار دارد. همچنین در بین کشورهای همسایه ترکیه دومین کشور تأمین کننده واردات بعد از امارات و قبل از روسیه، پاکستان و عمان قرار داشته است.

اقلام عمده وارداتی هم شامل کنجاله، موز، صنایع دستی، ماشین آلات دستگاه‌ها، گرید نساجی، دارو، روغن دانه آفتابگردان، توتون، پلی اتیلن، اسیدهای نوکلئیک و الیاف بوده است. سال گذشته میزان تجارت بین دو کشور بهبود قابل توجهی یافت به گونه‌ای که از ۶.۹ میلیارد دلار در سال ۹۹ به ۱۱.۳ میلیارد دلار در سال ۱۴۰۰ رسید که ۶ میلیارد دلار شامل صادرات ایران به ترکیه و ۵.۲ میلیارد دلار واردات ایران از ترکیه بوده است.

موانع تجاری

افزایش روابط تجاری با ترکیه اگرچه در حال انجام بوده و این رشد نسبتاً قابل قبول به نظر می‌رسد اما میزان مراودات تجاری دو کشور متناسب با قرابت‌های سیاسی و فرهنگی نبوده و در صورت رفع موانع می‌توان اعداد و ارقام تجاری را بهبود بخشید.

سرمایه‌گذاری‌های مشترک و صادرات کالاهای مشترک تولیدی به کشورهای ثالث منطقه در برخی صنایع از جمله در حوزه لوازم‌خانگی، صنایع شیمیایی، خودرو، مبلمان و صنایع چوبی، یکی از راهکارهای توسعه همکاری ایران و ترکیه است. با این حال باید توجه شود که تقویت مراودات تجاری بدون بهبود ساختار حمل‌ونقل جاده‌ای ممکن نخواهد بود و توسعه زیرساخت‌ها باید از سوی طرفین مورد توجه قرار گیرد.

از جمله موانع روابط تجاری بین دو کشور می‌توان به ضعف ناوگان جاده‌ای و ریلی در دو کشور، نرخ بالای محاسبه حمل‌ونقل، بازرسی‌های مرزی کالا و آسیب به محموله‌ها،